

**Česká školní inspekce
Moravskoslezský inspektorát
Matiční 20, 702 00 Ostrava**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIT-1103/24-T
Sp. zn. ČŠIT-S-230/24-T

Název	Střední odborná škola a Základní škola, Město Albrechtice, příspěvková organizace
Sídlo	Nemocniční 117/11, 793 95 Město Albrechtice
E-mail	sekretariat@souzma.cz
IČO	00 100 307
Identifikátor	600 016 218
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Ing. Lenka Metzlová
Zřizovatel	Moravskoslezský kraj
Místa inspekční činnosti	Hašlerova 483, Město Albrechtice Nemocniční 117, Město Albrechtice Zámecká 82, Město Albrechtice
Inspekční činnost na místě	23. 4. 2024 – 26. 4. 2024

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b), c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školní zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle školních vzdělávacích programů.

Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů.

Charakteristika

Střední odborná škola a Základní škola, Město Albrechtice, příspěvková organizace (dále „škola“) vykonává činnost střední školy, základní školy, školní družiny a školní jídelny.

K termínu inspekční činnosti se celkem ve 14 třídách školy vzdělávalo 187 žáků. Střední vzdělávání s výučním listem v šesti třídách škola poskytovala v oborech vzdělání 41-51-H/01 Zemědělec – farmář, 65-51-H/01 Kuchař – číšník, 23-51-H/01 Strojní mechanik a 41-52-H/01 Zahradník. Střední vzdělávání s maturitní zkouškou ve dvou třídách umožňuje v oboru vzdělání 64-41-L/51 Podnikání (dálková forma vzdělávání). Pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami škola nabízí, ve čtyřech třídách, vzdělávání v oborech 29-51-E/01 Potravinářská výroba – cukrář, 65-51-E/01 Stravovací a ubytovací služby a 41-55-E/01 Opravářské práce.

V základní škole a v základní speciální škole se ve dvou třídách vzdělávalo 20 žáků spojených ročníků.

Speciální vzdělávací potřeby byly ve škole evidovány celkem u 54 žáků, kterým byla poskytována podpůrná opatření v rozsahu 1. až 5. stupně.

Na základní vzdělávání vhodně navazuje činnost školní družiny. K pravidelné denní docházce bylo v jednom oddělení zapsáno 14 žáků.

Informace o dění ve škole jsou zveřejňovány ve výročních zprávách.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy (dále „ředitelka“) v procesu řízení uplatňuje dlouhodobé manažerské zkušenosti, dobré znalosti místních podmínek a pedagogické dovednosti s důrazem na rozvíjení vzájemné důvěry a spolupráce pedagogů i zaměstnanců. Vychází z reálně stanovené koncepce rozvoje školy, která reflektuje potřeby školy, je srozumitelná a učitelé ji akceptují. Hlavním cílem je promyšlený výchovně vzdělávací proces s aspektem rozvoje psychických i fyzických předpokladů a schopností žáků, které jim umožní maximální možnou soběstačnost i optimálně-sociální samostatnost. Zaměřuje se na zvýšení jejich šance uplatnit se na trhu práce. Koncepční záměry ředitelka postupně naplňuje v oblasti spolupráce se základními školami, sociálními partnery, institucemi a školskými poradenskými pracovišti. Ve škole také dochází ke kontinuálnímu zlepšování materiálních podmínek a to zejména vybavením a modernizací odborných učeben.

Ředitelka delegovala část svých kompetencí na své dvě zástupkyně. Do systému širšího vedení školy je zapojen tým školního poradenského pracoviště. Koordinací vzdělávací činnosti školy jsou pověřeni předsedové předmětových komisí. Rodinné prostředí školy a partnerský přístup k žákům vytvářejí vhodné podmínky pro konstruktivní dialog a otevřenou komunikaci mezi všemi aktéry vzdělávání. Každodenní kontakt pedagogů umožňuje rychlý a obousměrný přenos informací. Potřebná opatření týkající se vzdělávací činnosti a zásadní pedagogické dokumenty jsou projednávány v rámci pedagogické rady, přínosné jsou také pravidelné porady užšího vedení. Nastavená organizační struktura školy umožňuje její plynulý chod.

Kontrolní a hospitační činnost je systematická, umožňuje soustavné vyhodnocování dosažené úrovně výchovně vzdělávacího procesu. Hospitační činnost ředitelky školy a obou zástupkyň probíhá plánovitě. Závěry z hospitační činnosti obvykle vyústí v konkrétní doporučení pro zlepšení pedagogické práce včetně metodické podpory.

Poradenské služby ve škole byly zajišťovány výchovnou poradkyní, která zároveň zastává funkci kariérové poradkyně, a školní metodičkou prevence. Ve škole je zaveden účinný systém seznamování pedagogů s poskytováním podpůrných opatření žákům se speciálními vzdělávacími potřebami. Preventivní strategie se promítla do dění ve škole. Realizované programy byly cíleně zaměřeny na preventivní oblast, na oblasti vzdělávací, postojové i hodnotové.

Materiálně technické podmínky školy umožňují úspěšnou realizaci školních vzdělávacích programů. Škola se zapojila do mnoha projektů, které byly zdrojem finančních dotací a další specifické podpory určené pro žáky ke zkvalitnění výuky. V rámci projektu škola získává finanční podporu na úhradu úplaty za školní stravování (dotované obědy) pro žáky ze sociálně znevýhodněného prostředí.

V oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví i požární prevence jsou žáci pravidelně poučováni a seznamováni s riziky. Důvodem úrazů ve škole je většinou poranění ve výuce tělesné výchovy a praktickém vyučování. Vedení školy provádí analýzu úrazovosti, věnuje stálou pozornost úrazové prevenci žáků, která se projevuje v nízké míře úrazovosti.

Stravování žáků je zajištěno ve vlastní školní jídelně.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Společným rysem průběhu vzdělávání v základní škole a základní speciální škole byla příznivá a klidná pracovní atmosféra podporující učení žáků. Podnětné učební prostředí významně podporovala vstřícná, trpělivá a empatická komunikace pedagogů se žáky. Vzhledem k malému počtu žáků vyučující účelně volili frontální výuku. Spolupráce pedagogů a asistentů pedagoga ve výuce, probíhající ve dvou třídách spojených ročníků, byla účelná a efektivní. Jejich vzájemná kooperace měla významný vliv na pozornost žáků a jejich aktivní zapojování do realizovaných výukových činností. Pokyny pedagogů byly zadávány srozumitelně a obsahově odpovídaly možnostem a schopnostem žáků. Učivo bylo propojováno s reálnými situacemi každodenního života. Ke zvýšení názornosti a pochopení učiva učitelé využívali didaktickou techniku a 3D pomůcky.

Ve třídě základní školy se vyučující dostatečně nezaměřovali na diferenciaci učiva vzhledem ke vzdělávacím potřebám a schopnostem žáků, tím docházelo k nedostatečnému rozvíjení jejich potenciálu. V závěru výuky pedagogové poskytovali žákům motivační zhodnocení a dostatek prostoru k sebehodnocení, které podporovalo schopnost jejich sebereflexe.

Výuka ve třídě základní školy speciální byla promyšlená a dobře vedená. Individualizovaný a diferenciovaný přístup k žákům při výuce významně podporovala aktivní práce asistentů pedagoga, kteří se na vzdělávání žáků podíleli a poskytovali efektivní podporu těm, kteří ji potřebovali. Probíhající výukové aktivity umožňovaly žákům poznávat a uvědomovat si okolní realitu všemi smysly. Pedagogové poskytovali žákům okamžitou zpětnou vazbu o jejich momentálních výkonech a úspěšnosti i projevech chování. Při hodnocení byli objektivní, zaměřovali se na pozitivní hodnocení, které žáky stimulovalo pro plnění dalších úkolů i běžných činností.

Teoretické vyučování všeobecných i odborných předmětů na střední škole se vyznačovalo příjemnou atmosférou, kterou byly vytvářeny příznivé podmínky pro vzdělávání. Výuka byla většinou dobře organizována. Vzdělávací obsah byl žákům prezentován srozumitelně v návaznosti na již osvojené znalosti. Pedagogové volili výukové formy a metody optimálně vzhledem k stanovenému cíli a charakteru probíraného učiva. Převažující frontálně vedená výuka s využitím výkladu a řízeného rozhovoru byla většinou účelná a vhodně propojena

se samostatnou prací žáků. Zařazení práce ve dvojicích účinně podpořilo vzájemné předávání zkušeností a rozvíjení jejich dovedností plnit zadané úkoly. Porozumění učiva bylo optimálně podpořeno propojením s reálnými situacemi, praktickými příklady i vlastními zkušenostmi žáků. Zvolené vzdělávací strategie vedly k naplnění stanovených cílů, které byly převážně zaměřeny na získávání znalostí a dovedností, v menší míře však byla věnována pozornost formování postojů žáků. V průběhu výuky nebyla dostatečně poskytována formativní zpětná vazba, pouze minimálně bylo využíváno sebehodnocení nebo vzájemné hodnocení žáků jako součást ověření dosažení stanoveného vzdělávacího cíle. V závěru většiny hospitované výuky nebyl vytvářen dostatečný časový prostor pro ověření porozumění učiva. Jeho shrnutí proběhlo spíše formálně ze strany vyučujících bez výraznějšího zapojení žáků. Výuka nebyla diferencovaná podle individuálních schopností žáků např. zadáváním úkolů rozdílného rozsahu nebo obtížnosti a nebyla zaznamenána účelná práce s informacemi.

Praktické vyučování (odborný výcvik) probíhalo prostřednictvím cvičných i produktivních činností pod vedením učitelů na pracovištích školy anebo pod vedením instruktora na pracovišti smluvního partnera. Vyznačovalo se promyšlenou organizací pracovních činností respektující specifika jednotlivých oborů a umožňující postupný růst odborných kompetencí žáků i jejich seznamování s moderními technologiemi. Bylo dbáno na dodržování zásad a povinností bezpečné práce a ochrany zdraví. Vyučující žáky vhodně motivovali a prohlubovali jejich zájem o zvolený obor. Žáci si systematicky osvojovali a upevňovali technologické postupy nezbytné pro jejich budoucí profesi, získávali pracovní návyky, smysl pro kvalitu a zodpovědnost. Žáci prokazovali praktické dovednosti a vhodně aplikovali poznatky získané z teoretické výuky. Učitelé sledovali a hodnotili jejich pokroky a kvalitu práce, v případě potřeby jim poskytovali individuální pomoc a ve vhodných okamžicích podporovali také jejich kreativitu. Realizace výuky prostřednictvím produktivních činností přispívala k celkovému rozvoji žáků a potvrzovala úspěšné osvojení některých potřebných kompetencí.

V hospitované teoretické výuce i při praktickém vyučování bylo zřejmé, že škola žákům se speciálními vzdělávacími potřebami zajišťuje potřebnou podporu v souladu s doporučeními školských poradenských zařízení a vytváří podmínky k jejich osobnostnímu růstu.

Činnost školní družiny, svým vzdělávacím obsahem, volně navazuje na základní vzdělávání a podporuje dále individuální rozvoj žáků. Nabídka zájmových činností byla zaměřena na naplňování zájmů, relaxaci a vhodné pohybové aktivity s přizpůsobením možnostem žáků a přirozeným způsobem ovlivňování i jejich rozhodování podle momentálního psychického a fyzického stavu.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Škola věnuje výsledkům vzdělávání stálou pozornost. Pedagogové průběžně získávají a vyhodnocují výsledky vzdělávání každého žáka, sledují jeho vzdělávací pokroky, které jsou projednávány a konkrétně hodnoceny v rámci předmětových komisí a pedagogických rad. Další opatření jsou přijímána i na základě hospitační činnosti vedení školy. Úzkou spoluprací členů školního poradenského pracoviště je sledována realizace a uplatňování podpůrných opatření stanovených školskými poradenskými zařízeními. Žákům ohroženým školním neúspěchem škola nabízí možnost doučování. Obory kategorie H jsou podporovány motivační a prospěchovou složkou stipendia, poskytovanou zřizovatelem, s cílem zvýšit zájem žáků o vzdělávání a motivovat je k dosahování dobrých výsledků při vzdělávání.

V celkovém hodnocení za druhé pololetí školního roku 2022/2023 prospělo 88 % žáků střední školy. Z toho 15 žáků prospělo s vyznamenáním, neprospělo 12 % žáků. Motivační a prospěchová složka stipendia je školou účelně využívána. Stipendia v podporovaných oborech vzdělání výrazně ovlivnila neomluvenou absenci žáků, která se za školní rok 2022/2023 snížila cca o 55 % a došlo také k 25% zlepšení výsledků vzdělávání žáků. V jarním období roku 2023 proběhly pouze opravné zkoušky společné části maturitní zkoušky formou didaktických testů. Opravnou zkoušku konali 4 žáci nástavbového studia oboru vzdělání Podnikání v dálkové formě s 50% úspěchem. Výsledky vzdělávání vyplývající z externího výběrového zjišťování výsledků žáků ve školním roce 2022/2023 žáci 1. ročníku střední školy v přírodovědné gramotnosti a žáci 2. ročníku střední školy v čtenářské gramotnosti vykazují slabé hodnocení.

V základní škole a základní škole speciální prospělo 100 % žáků. Dosahované výsledky vzdělávání žáků v základní škole a základní škole speciální naplňovaly stanovené očekávané výstupy, které odpovídaly požadavkům rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání a postupně naplňovaly stanovené klíčové kompetence. Empatický, respektující a motivující přístup pedagogů k žákům, nejen z hlediska citlivého výkladu a hodnocení, ale také nastavování adekvátních postojů, podporoval posilování dobrých prosociálních vztahů a vazeb žáků.

Funkční systém poradenských služeb vytváří příznivé podmínky pro začleňování žáků do výchovně vzdělávacího procesu. Problematika prevence rizikového chování je vhodně zařazena do výuky i doplňujících aktivit. Součástí rozvrhu tříd jsou třídnické hodiny jako samostatné hodiny, v rámci nichž třídní učitelé zařazují aktivity, které žáky učí kooperaci, rozvíjí jejich komunikační kompetence, čímž účelně minimalizují projevy šikany. Školní poradenské pracoviště se cíleně zaměřuje na profesní orientaci žáků, úzce spolupracuje s vedením školy, pedagogickými pracovníky, se specializovanými poradenskými pracovišti a zákonnými zástupci žáků.

K všestrannému rozvoji osobnosti žáků a kladných postojů přispívají pravidelné aktivity zařazované nad rámec výuky, kterými jsou adaptační programy, projektové dny, besedy s policií, hasiči, na úřadu práce, o zásadách první pomoci a další účelově zaměřené akce. Sebeprezentaci žáků podporují periodicky zařazované dovednostní i sportovní soutěže. Přínosnou spoluprací škola navazuje a rozvíjí se sociálními partnery, čímž napomáhá zvyšovat šance absolventům střední školy uplatnit se na trhu práce.

Činnosti ve školní družině volně navazují na základní vzdělávání, rozšiřují vědomosti, zdokonalují praktické i sociální dovednosti žáků a přispívají ke smysluplnému využití volného času.

Závěry

Vývoj školy

- Od školního roku 2017/2018 došlo ke sloučení základní školy a základní školy speciální se střední školou. K 1. 9. 2017 škola založila svařečskou školu a od 1. 3. 2022 byl proveden výmaz domova mládeže z rejstříku škol a školských zařízení.
- Proběhla změna na pozici zástupce ředitelky školy. Došlo k vybavení a modernizaci odborných a kmenových učeben.

- Škola adekvátně reagovala na doporučení z předchozí inspekční činnosti v oblasti zvýšené absence žáků, snížení neúspěšnosti žáků v průběhu vzdělávání i při jeho ukončování a ve využívání aktivizujících metod a forem výuky.

Silné stránky

Základní škola

- Empatický přístup pedagogů ke všem žákům s cílem podpory rozvoje jejich dalšího vzdělávacího potenciálu. (6.3)

Střední škola

- Vedení školy aktivně vytváří pozitivní klima, které podporuje spolupráci mezi pedagogy, kteří aktivně spolupracují, sdílejí zkušenosti a podporují se, což vede ke zkvalitňování výuky. (2.3)
- Zapojení školy do řady projektů umožňuje kontinuální zlepšování materiálních podmínek pro vzdělávání s pozitivním dopadem na kvalitu vzdělávání žáků. (2.4)
- V praktickém vyučování bylo posilováno pozitivní sebepojetí a sebevědomí žáků. I žáci se slabšími znalostmi zažili při praktickém vyučování úspěch. (4.4)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

Základní škola

- V malé míře byla uplatňována diferenciací jednotlivých úkolů vzhledem k individuálním schopnostem a dovednostem žáků. (4.3)

Střední škola

- Ojedinele jsou zařazovány aktivity rozvíjející kritické myšlení, formování postojů žáků a práce s více informačními zdroji. Ve výuce nejsou uplatňovány diferencované úlohy zohledňující individuální schopnosti žáků. (4.3)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Diferencovat výuku vzhledem k různým schopnostem žáků.
- Podporovat ve větší míře kritické myšlení a práci s různými informačními zdroji.
- Vytvářet prostor pro sebereflexi žáků a vyhodnocení dosažení vzdělávacího cíle.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 7 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínkám, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Školní vzdělávací programy platné ve školním roce 2023/2024 (vzorek)
2. Stipendijní řád platný ve školním roce 2023/2024
3. Třídní knihy vedené ve školním roce 2023/2024 (vzorek)
4. Školní matrika vedená ve školním roce 2023/2024 (vzorek)
5. Doklady o dosaženém vzdělání pedagogických pracovníků školy (vzorek)
6. Organizace školy ve školním roce 2023/2024 (mj. organizační řád, další vzdělávání pedagogických pracovníků, kontrolní a hospitační činnost, organizace výuky, zápisy z jednání pedagogické rady a z předmětových komisí, rozvrh vyučovacích hodin, základní koncepční záměry v řízení a rozvoji školy)
7. Dokumentace k oblasti výchovného poradenství pro školní rok 2023/2024 (vzorek)
8. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2022/2023
9. Smlouvy o obsahu, rozsahu a podmínkách praktického vyučování platné ve školním roce 2023/2024 (vzorek)
10. Dokumentace související se zajištěním bezpečnosti a ochrany zdraví žáků při poskytování vzdělávání vedená ve školním roce 2023/2024 (vzorek)
11. Dokumentace vztahující se k finančním podmínkám školy a zajištění školního stravování pro školní rok 2023/2024 k datu inspekční činnosti (vzorek)

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místě příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Sylva Kyselová, Ph.D., MBA, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Ing. Mgr. Hana Červenková, školní inspektorka

Mgr. Daniel Jakubek, Ph.D., školní inspektor

PaedDr. Ivana Marková, Ph.D., školní inspektorka

Mgr. Jan Pokorný, MBA, školní inspektor

Bc. Marcela Zahradníková, kontrolní pracovnice

16. 5. 2024